Rajna Racz

KROZ BUBNJIĆ DO NOSA PA NATRAG U PLUĆI PLAKALA JE

Uvečer

njen krevet s bijelim rešetkama
Bio je poput akvarija iz koje curi more.
Morala je moru svoje more
Kao stanarinu davati.
Ali snove je čvrsto držala u šakama.
Snovi preuzimaju oblik pijeska.
U njemu igraju se tuđa djeca

ujutro

pojela je godišnja doba.
Nije ostavila mrvice na tanjuru.
Oprala je zube.
I namirisala se sjetom.
Sjetva sječišta ljubavi požela ju je

učiniti popodnevu

kada je pecala zlatne sardine u tramvaju broj 17.
17 nema nikakvu simboliku.
Samo vozi na liniji između kazališta i kuće.
Njene želje nisu poput riba
koje protiv struje dolijeću do besposlenog besana.

***

STAKLENA DJEVOJKA

Udala sam se za tugu
Gole
Potočnice u kosi
Mramor u stopalima
Žbuka u ustima
Krijesnice u očima
Ljubav ispod noktiju
I sve druge posve obične stvari.
Plesala sam sa srnama
u gustoj grimiznoj šumi.
Čekala sam te
iako ne postojiš.
Tu si

Ali nisi
Jesi.
I prestaješ biti.

Vidim školu na kraju hodnika. Iza slatkog mora u kojem ronioci ginu tražeći svjetlost. Odrasla sam u njoj. Škola je građena od azbesta. U nju idu djeca koja na leđima nose prevelike torbe. Torbe su proždrle zabranjene knjige. Djeca spavaju na leđima crnog raka. On hoda unatrag, polako, sporije od brzog vremena koje ne možemo uhvatiti rukama.
Ona izmiču srnama.
Rak ih baca u more.
A djeca ne znaju plivati.

Hoćeš li biti na mom sprovodu?
Ili je to bizarno pitanje?
Hoćeš li radije da pričamo o vremenu?
Jesen je lijepa u mom gradu.
Ne znam šutjeti,

Oprosti.

***

ZBOG TEBE ČITAV ŽIVOT MI JE POKLONJENO DJETINJSTVO

Radnik si u tvornici
Koja tvori rimu
Ona je:
Dvije noge četiri glave
Otpala smokva na užarenom kamenu
Razbacane lutke u potkrovlju
Ubrane kupine
Čekaonica moje glazbene škole.
Rima je limena.
Otapa se na otočkom suncu
Dok ti pecaš stihove iz mulja
naše zemlje
A tvoja slova vojnici su davno zaboravljene vojske
Koje pretvaraš u igračku
Nošenu vjetrom.
Ti i ja živimo u kućici Eskima.
Iglu zaleđen u vremenu.
Izgradio si ga
Od snježne abecede.
Igrao si se sa mnom.
Da bih se ja sada mogla igrati
Riječima.

***

MAJSTORU IZNENAĐENJA, POSTOLARU LJUBAVI

Sastavio si cirkuski šator
Visok poput tornja koji para nebeske granice.
Na kartama svjetova koji drugoj djeci nisu dani.
Gdje beskrajne crvene naranče poniru
U planine ispunjene grudama šipka
A rudari umjesto kaciga nose krijesnice.
More nastaje tamo gdje si ti.
A bura i sol slijepljene su u izoranim poljima na tvome licu
Ne od tuge
Ti si klaun koji puni
Radost u srcima
Princeza koje nisu stvorene za ova vremena.
U rozoj ulici
Tvoj šator je ponosno stajao
Kao zimzeleni bor
pored kućice
Koju su naša tijela prerasla.
Sašio si mu krila od šećerne vate
I pustio da odleti.
Potom si otišao. Pognuo glavu. Uzdigao cijelu planetu na svoja ramena. Približio je suncu.
Okretao poput vrtuljka.
Isprepleo si svoje prste. Napravio gnijezdo. Hvatao cirkus svaki put kada bi se približio zemlji.
Vratio me zvijezdama.

Rajna Racz

NAVODNICI

Navodim nas.
Djevojčica–zarez spava sama u kazalištu.
Izblajhana kosa, kauguma, zalijepljeni citati
Pored uha.
Škare, izrezani dio, igla.

Dječak–trotočje krpa dlan,
Škare, vlas po rečenicu,
Dok nisi oštrigano janje,
Reci nešto svoje,
»Bojim se velikog prostora«,
Upravni govor djevojčice.

Dva prsta i dva prsta na ruci,
Miču se zečje uši, nepostojeće riječi,
»Alehopteri« na nebu.
Izgrižena kožica oko nokta
»Baš si hrabra«, upravni govor–ironija.

Navodim te.
Dječak ne čita,
Zaljubljen je, zečje uši
Idu gore–dolje.

***

TRENUTAK

Guliš mi mandarinu,
Naš pas laje na valove.
Jedem ti iz ruke,
Prsti, prsti, prsti,
Ovdje se vrijeme ne kreće.

Sjedimo, zurimo u prazno,
Prolijeće galeb, brojim.
Jedan, dva, tri,
Ritam smo svjetionika.

Ne bježiš od broda koji dolazi
Pa odlazi, mraka koji pada u pet,
Od šume mora koje ječi,
Riječi, riječi, riječi.

Pitam se polude li ljudi
Od gledanja u plavo.

***

AUTOPORTRET

U bakinoj kućici ima jedan svileni smotuljak
Sa staklenim pikulama svezanim mašnom:
Djevojčica sazdana od staklenih kuglica
Zaustavljenih u vremenu prije pada.
Ti si razvezao vrpcu, pustio
Krijesnice zarobljene u ledu,

Djevojčica je zaboravila disati sedam dana.

Toliko je Bogu trebalo da stvori svijet
I da se sruši drugi.
Djevojčica je otputovala daleko
I naučila govoriti.

***

DAN ZALJUBLJENIH

Na dan zaljubljenih
Mojoj sestri ubrizgali su injekciju
(slovo–broj)
A on je uzeo njen par ključeva i na ulici ostavio:
Ormar
Fotelju
Tri biljke u narančastim teglama
Set šalica za čaj
Dvije makete
Tepih
I desetljeća ljubavi
Ona se sjedila na kiši u dnevnoj sobi
Tražila formulu za miran um.

On je sjedio u stanu na prvom katu, gledao kako kisne,
mislio da je luda.

***

POTOK

U djedovu selu Potoku
Srela sam starca na kojem se smrt zaustavila,
U istoj godini prošlog stoljeća pokopao je tri sestre,
A jednoj je majci umro muž kojeg nije voljela.
U Potoku rastu potočnice,
Ofelije se ubijaju svaku zoru.
Samo je još jedna majka ondje,
Ostat će dok je živa.
Tu je pokopala sina.
On nije dočekao dob
Da može otići.

***

NJENA UNUKA

Bako,
Ispričaj mi što je bilo prije mog rođenja.
Baka se savila i ispružila dlan:
Snijeg pada u pustinji,
Snijeg pada na moru,
Snijeg pada najtiše.
Razlomila si se na slova i tišinu:
Pluća ti se uvlače u puževu kućicu.

Crvendaći padaju s neba,
Nisi prepoznala samu sebe,
Vrijeme se oprostoruje dok pravci kruže.
Tjeskoba ti je šaputala:
»Ovo nije doba za proroke i ljude koji vole.«

RAJNA RACZ je kulturna radnica koja stvara na više fronti: kao redateljica, kazališna i književna teoretičarka, odnedavno i pokretač kazališnog festivala „Svi smo mi Nahero“ koji će svoje prvo izdanje imati od 13. do 16. travnja 2023. u kvartu Maksimir.
U nakladničkoj kući Durieux objavila je zbirku poezije “Djevojka-Zarez”, u kojoj se, dakako, bavi i kazalištem. Poezija prožima njen kazališni rad, a kazalište književni.
Rođena je 1997. u Zagrebu. Završila je studij komparativne književnosti na Filozofskom fakultetu i studij kazališne i radijske režije na Akademiji dramske umjetnosti u Zagrebu. Upisala je poslijediplomski studij znanosti o književnosti, teatrologije i dramatologije, filmologije, muzikologije i studija kulture.

– izbor i objavu priredila Marina Kuzmić Laszlo